



Advies nr. 50/2019 van 27 februari 2019

Betreft: Adviesaanvraag betreffende een ontwerp van besluit van de Waalse Regering tot wijziging van sommige bepalingen van het Koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques en het koninklijk besluit van 7 juni 2007 betreffende het opleidingsfonds dienstencheques (CO-A-2019-047)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (algemene verordening gegevensbescherming) (hierna "AVG")

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de Waalse Viceminister-President en Minister van Economie, Industrie, Onderzoek, Innovatie, Digitale Technologieën, Tewerkstelling en Vorming, ontvangen op 10 januari 2019;

Gelet op het verslag van de heer Willem Debeuckelaere;

Brengt op 27 februari 2019 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Waalse Viceminister-President en Minister van Economie, Industrie, Onderzoek, Innovatie, Digitale Technologieën, Tewerkstelling en Vorming (hierna "de aanvrager") vraagt het advies van de Autoriteit over een ontwerp van besluit van de Waalse Regering tot wijziging van sommige bepalingen van het Koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques en het koninklijk besluit van 7 juni 2007 betreffende het opleidingsfonds dienstencheques (hierna "het Ontwerp").
2. Zoals wordt herhaald in de nota aan de Waalse regering, beoogt het systeem van dienstencheques drie voornaamste doelstellingen:
 - de tewerkstellingsgraad verhogen van doelgroepen buiten de arbeidsmarkt,
 - zwart- of grijswerk verminderen, en
 - het evenwicht tussen werk en privéleven van de gezinnen verbeteren.
3. Het ontwerp brengt enkele wijzigingen aan de bestaande reglementering aan om:
 - de billijkheid tussen de gebruikers te versterken,
 - de termijn te verlengen voor de inwerkingtreding van twee maatregelen ingevoerd met de goedkeuring van het BWR van 1 december 2016 teneinde de relevantie ervan te evalueren, en
 - de coherentie en de leesbaarheid van sommige bepalingen in verband met dienstencheques te verbeteren.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

4. De adviesaanvraag had slechts betrekking op sommige bepalingen van het ontwerp. De Autoriteit beperkt haar onderzoek tot deze bepalingen.

A. Artikel 4, 5°, van het Ontwerp

5. Deze bepaling vervolledigt artikel 2bis/2 van het Koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques. Dit artikel creëert een verplichting voor de erkende ondernemingen om "*jaarlijks opleidingen van minstens negen uur per voltijds equivalente dienstencheques-werknemer aan haar werknemers*" aan te bieden (artikel 2bis/2 van het KB van 12 december 2001). Artikel 4, 5° van het ontwerp vervolledigt artikel 2bis/2 van het Koninklijk besluit van 12 december 2001 met een 2^{de} paragraaf, luidende: (vrije vertaling)

"§2. Ieder jaar controleert het Forem of de erkende onderneming gedurende het afgelopen jaar de verplichting bedoeld in §1 heeft nageleefd.

Hiertoe controleert het of de deling waarvan het deeltal gelijk is aan het aantal opleidingsuren gevolgd door de dienstencheques-werknemers en de deler, uitgedrukt in voltijdse equivalenten, gelijk is aan het gemiddelde aantal dienstencheques-werknemers, een quotiënt oplevert van ten minste negen.

De verrichting bedoeld in het 2de lid wordt jaarlijks uitgevoerd en betreft de werknemers tewerkgesteld in een vestigingseenheid in het Waalse Gewest.

De gegevens bedoeld in het 2de lid wordt verkregen op basis van informatie die wordt verstrekt aan het Forem krachtens artikel 9bis van de wet door de erkende onderneming en op basis van de multifunctionele aangifte die ingediend worden bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid".

6. Krachtens deze nieuwe paragraaf wordt het Forem genoopt tot het verrichten van een gegevensverwerking door gebruik te maken van gegevens die het heeft verkregen krachtens artikel 9bis van de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen, t.t.z. de gegevens doorgegeven door de erkende ondernemingen met het oog op de gedeeltelijke terugbetaling van de opleidingskosten van de dienstencheques-werknemers, alsook de gegevens opgenomen in de multifunctionele aangifte bij de RSZ.

7. Een dergelijke gegevensverwerking dient te voldoen aan de AVG.

i) Rechtsgrond

8. Volgens artikel 6 van de AVG is de verwerking van persoonsgegevens slechts rechtmatig als deze ten minste steunt op een van de rechtsgronden die deze heeft vastgelegd. De in artikel 7, 1° van het ontwerp geplande verwerking kan worden beschouwd als "*noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust*" (artikel 6.1.c) van de AVG).

9. Wanneer de juridische grondslag van een persoonsgegevensverwerking een wettelijke verplichting is, zoals hier het geval is, schrijft artikel 6.3 van de AVG voor, samen gelezen met de artikelen 22 van de Grondwet en 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten en fundamentele vrijheden van de Mens (hierna EVRM), dat de wezenlijke elementen van de gegevensverwerking moeten worden opgenomen in de regelgeving. De regelgeving moet dus de soorten of de categorieën gegevens die worden verwerkt nader omschrijven evenals de betrokkenen, de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, de doelbinding, de bewaartermijnen, de verwerkingsactiviteiten en -procedures

ii) Doeleinde van de verwerking

10. Volgens artikel 5.1.b) van de AVG moeten de persoonsgegevens worden ingezameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
11. De in artikel 4, 5° van het ontwerp geplande gegevensverwerking strekt ertoe het Forem toe te laten te controleren of de erkende onderneming haar verplichting heeft nageleefd om aan haar werknemers een minimum aantal opleidingsuren aan te bieden. De Autoriteit stelt vast dat dit doeleinde welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd is.

iii) Juistheid en kwaliteit van de gegevens

12. De gegevensverwerking slaat op twee categorieën gegevens: (1) De gegevens opgenomen in de multifunctionele aangifte die ingediend worden bij de RSZ en (2) de gegevens die het Forem heeft verkregen krachtens artikel 9bis van de wet van 20 juli 2001.
13. In de briefwisseling met de Autoriteit heeft de aanvrager zijn wil onderstreept om aan het Forem toegang te verlenen tot de gegevens die het nodig heeft om zijn controle uit te voeren zonder dat de erkende ondernemingen ertoe gehouden zijn gegevens, die zij reeds meedeelden aan de overheid, te verstrekken aan het Forem. De Autoriteit verwelkomt dit streven naar vereenvoudiging van de administratieve stappen en procedures.
14. Zij herinnert er evenwel aan dat de verwerkte gegevens overeenkomstig artikel 5 van de AVG "*toereikend , ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking“)* (artikel 5.1.c) van de AVG) en "*nauwkeurig, en zo nodig, worden bijgewerkt*" (artikel 5.1.d) van de AVG).

iii.1) De gegevens opgenomen in de multifunctionele aangiftes die ingediend worden bij de RSZ

15. De gegevens opgenomen in de multifunctionele aangifte die ingediend worden bij de RSZ vormen een authentieke bron waarvan de toegang wordt beheerd door de Kruispuntbank van de sociale zekerheid.
16. De toegang tot deze gegevens wordt gepland om het Forem toe te laten het gemiddeld aantal, voltijds equivalenten dienstencheques-werknemers te bepalen tewerkgesteld onder arbeidscontract in de schoot van een vestiging in het Waalse Gewest. De Autoriteit is van oordeel dat deze gegevens relevant zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is in het licht van dit doeleinde.

17. De Autoriteit onderstreept dat deze gegevens eveneens beantwoorden aan de vereiste accuraatheid: zij laten toe om nauwkeurig het aantal voltijdse equivalenten vast te stellen die tewerkgesteld zijn in een vestigingseenheid in het Waalse Gewest.

iii.2) De gegevens die het Forem heeft verkregen krachtens artikel 9bis van de wet van 20 juli 2001

18. Volgens de wens van de aanvrager zou het gebruik van deze gegevens het Forem moeten toelaten het aantal opleidingsuren te bepalen die werden gefinancierd door een erkende onderneming.
19. Hoewel deze gegevens *a priori*, toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is in het licht van het door de aanvrager nagestreefde doeleinde, onderstreept de Autoriteit dat deze gegevens slechts betrouwbaar zijn als de erkende onderneming een aanvraag heeft ingediend voor gedeeltelijke terugbetaling van de opleidingskosten krachtens artikel 9bis. Welnu, 9bis van de wet van 20 juli 2001 en het Koninklijk besluit van 7 juni 2007 betreffende het opleidingsfonds dienstencheques, bieden een erkende onderneming de mogelijkheid om de gedeeltelijke terugbetaling van de opleidingskosten te vragen doch verplichten dit niet. Bijgevolg onderstreept de Autoriteit dat het mogelijk is dat een onderneming aan haar werknemers opleidingen van minstens negen uur per voltijds equivalente dienstencheques-werknemer heeft aangeboden zonder dat zij de gedeeltelijke terugbetaling van deze kosten aan het Forem heeft gevraagd. In dat geval zouden de gegevens die het Forem (niet) heeft verkregen krachtens artikel 9bis van de wet niet juist zijn. De Autoriteit verzoekt dus de aanvrager om het ontwerp te verbeteren teneinde met deze mogelijkheid rekening te houden.
20. De Autoriteit neemt nota van het feit dat de aanvrager reeds heeft erkend dat het noodzakelijk is in een bijkomende manier te voorzien om het Forem toe te laten toe te zien op de naleving van de verplichting tot opleiding van de dienstencheques-werknemers. Als antwoord op een vraag die door de Autoriteit werd gesteld heeft de aanvrager immers toegegeven dat (vrije vertaling) "*inderdaad enkel de ondernemingen die een financiële tussenkomst vragen van het FFTS voor de terugbetaling van hun opleidingen een dossier zullen indienen bij het fonds. Teneinde ook de naleving van de verplichting van 9 uur te controleren, zal aan de werkgevers moeten gevraagd worden een verklaring in te dienen bij het organisme belast met de controle waarmee wordt aangetoond dat de opleidingen wel degelijk werden georganiseerd. Hiertoe zou een online-applicatie kunnen worden ontwikkeld*". De Autoriteit neemt hiervan nota en vestigt de aandacht van de aanvrager op de noodzaak dat deze verklaring en online toepassing de vereisten inzake de bescherming van persoonsgegevens moeten respecteren.

iv) Bewaartermijn

21. De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager op het beginsel van de beperkte bewaartermijn. Volgens artikel 5.1.e) van de AVG mogen persoonsgegevens "*niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt*".
22. Zoals de Autoriteit reeds heeft onderstreept, wordt ook de bepaling van de opslagperioden van persoonsgegevens, beschouwd als zijnde één van de essentiële elementen die in principe dienen te worden vastgelegd in de regelgeving die de verwerking van die persoonsgegevens omkadert.
23. In het licht van deze vereiste, verzoekt de Autoriteit om in het ontwerp te voorzien in bewaartermijnen voor de gegevens die werden verwerkt.

B. Artikel 7, 1° van het ontwerp.

24. Deze bepaling vervolledigt artikel 3 van het Koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques¹.
25. In principe kan een gebruiker van dienstencheques maximaal 500 dienstencheques aankopen per kalenderjaar. De reglementering - het besluit van 12 december 2001 - bepaalt evenwel dat de gebruikers met een mindervalide kind ten laste die hun hoofdverblijfplaats hebben in het Waalse gewest, tot 2000 dienstencheques per kalenderjaar kunnen aankopen. De reglementering bepaalt in artikel 1, 1^{ste} lid, 8° van het koninklijk besluit van 12 december 2001, wat moet worden verstaan onder "mindervalide kind". Zij voorziet overigens dat de gebruiker die meer dan 500 dienstencheques per kalenderjaar wenst aan te kopen door gebruik te maken van de mogelijkheid geboden door de reglementering voor gebruikers met een mindervalide kind ten laste, een attest moet voorleggen aan de uitgever van dienstencheques dat het bestaan van de handicap bevestigt (zie artikel 3 § 2, 4^{de} lid van het koninklijk besluit van 12 december 2001).
26. Er was evenwel niets bepaald over de noodzaak om aan te tonen dat het kind wel degelijk ten laste is van de gebruiker. Het ontwerp verhelpt deze lacune. Het bepaalt immers dat de gebruiker, die wenst te genieten van de afwijking op aankoopplafond voor dienstencheques voorzien voor ouders van een mindervalide kind, voortaan zal moeten aantonen dat het kind wel degelijk ten laste is. Volgens artikel 7, 1° van het ontwerp, (vrije vertaling) "*toont de gebruiker aan dat het mindervalide kind te zijner laste is door voorlegging van een fiscaal attest of een uittreksel uit het bevolkingsregister*".

¹ Het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques vormt een materie die ingevolge de zesde staatshervorming overgeheveld werd naar de gewesten.

afgeleverd door het gemeentebestuur of door een attest van zijn kinderbijslagfonds dat bevestigt dat hij kinderbijslagen ontvangt".

27. De voorlegging van deze documenten aan de uitgever van dienstencheques vormt een verwerking van persoonsgegevens en dient bijgevolg te beantwoorden aan de principes van de AVG.

i) Rechtsgrond van de verwerking

28. Volgens artikel 6 van de AVG is de verwerking van persoonsgegevens slechts rechtmatig als deze ten minste steunt op een van de rechtsgronden die deze heeft vastgelegd. De in artikel 7, 1^o van het ontwerp geplande verwerking kan worden beschouwd als "*noodzakelijk om te voldoen aan een opdracht van algemeen belang*" (artikel 6.1.e) van de AVG).

29. Wanneer de juridische grondslag van een persoonsgegevensverwerking een uitvoering van een opdracht van algemeen belang is, zoals in onderhavig geval, schrijft artikel 6.3 van de AVG voor, samen gelezen met de artikelen 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM, dat de wezenlijke elementen van de gegevensverwerking moeten worden opgenomen in de regelgeving². De regelgeving moet dus de soorten of de categorieën gegevens die worden verwerkt nader omschrijven evenals de betrokkenen, de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, de doelbinding, de bewaartermijnen, de verwerkingsactiviteiten en -procedures³.

ii) Finaliteitsbeginsel

30. Volgens artikel 5.1.b) van de AVG moeten de persoonsgegevens worden ingezameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

31. Zoals duidelijk blijkt uit de nota aan de Regering alsook uit het opzet van het koninklijk besluit van 12 december 2001, beoogt de verwerking van persoonsgegevens gepland door artikel 7, 1^o van het ontwerp de vaststelling van het recht voor een gebruiker die een mindervalide kind ten laste heeft om af te wijken van het plafond van 500 dienstencheques per kalenderjaar. Het doeleinde van de verwerking lijkt dus welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd, conform de vereiste van artikel 5.1.b) van de AVG.

² Zie meer bepaald, Gegevensbeschermingsautoriteit, Advies nr. 130/2018 van 28 november 2018, §9; Gegevensbeschermingsautoriteit, Advies nr. 34/2018 van 11 april 2018, §30.

³ Zie meer bepaald, Gegevensbeschermingsautoriteit, Advies nr. 34/2018 van 11 november 2018, §30;

32. De Autoriteit maakt van de gelegenheid gebruik om de aanvrager eraan te herinneren dat de ingezamelde gegevens niet verder mogen worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met het doeleinde waarvoor ze oorspronkelijk werden ingezameld (Finaliteitsbeginsel).

iii) Categorieën gegevens

33. Overeenkomstig artikel 5.1.c) AVG moeten persoonsgegevens "*toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking“)*".
34. Het ontwerp voorziet dat de gebruikers kunnen aantonen dat het mindervalide kind te hunner laste is door voorlegging van een van de drie volgende documenten, een fiscaal attest of een uittreksel uit het bevolkingsregister afgeleverd door het gemeentebestuur of door een attest van zijn kinderbijslagfonds dat bevestigt dat hij kinderbijslagen ontvangt.
35. Betreffende het attest van de gezinssamenstelling, alsook dit van het kinderbijslagfonds, oordeelt de Autoriteit dat deze gegevens zeker "*toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt*", overeenkomstig de vereiste van artikel 5.1.c van de AVG.
36. De Autoriteit vraagt zich daarentegen af of de gegevens die voorkomen op het aanslagbiljet niet de beperking overschrijden van wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. Deze attesten bevatten immers talrijke andere gegevens dan deze betreffende de kinderen ten laste.
37. Meer fundamenteel vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op de noodzaak om te voorzien, in de mate van het mogelijke, dat de uitgever van dienstencheques een beroep zou doen op authentieke bronnen, in navolging van het Rijksregister, wat hem zou toelaten de gegevens te verkrijgen die strikt noodzakelijk zijn voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

iv) Bewaartermijn

38. De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager op het beginsel van de beperkte bewaartermijn. Volgens artikel 5.1.e van de AVG mogen persoonsgegevens "*niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt*".

39. Zoals de Autoriteit reeds heeft onderstreept, wordt ook de bepaling van de opslagperioden van persoonsgegevens, beschouwd als zijnde één van de essentiële elementen die in principe dienen te worden vastgelegd in de regelgeving die de verwerking van die persoonsgegevens omkadert.
40. In het licht van deze vereiste, verzoekt de Autoriteit om in het ontwerp te voorzien in bewaartermijnen voor de gegevens die werden verwerkt.

C. Artikel 7, 2° van het ontwerp.

41. Deze bepaling vervolledigt artikel 3 van het Koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques.
42. De huidige reglementering bepaalt dat de gebruiker, die een eenoudergezin vormt met een of meer kinderen ten laste, maximum 2000 dienstencheques per kalenderjaar kan aankopen en zodoende kan afwijken van het vastgestelde plafond van in principe 500 dienstencheques per kalenderjaar.
43. Zoals de nota aan de Regering onderstreept kent het huidige systeem een lacune aangezien de eenoudergezinnen met co-ouderschap ingevolge een vonnis of een onderling akkoord en waarin de betrokken ouder de kinderen niet fiscaal ten laste heeft, geen bijslagtrekkende is van de kinderbijslag en geen attest kan voorleggen van de gemeente met de gezinssamenstelling, niet kan genieten van de uitbreiding van het plafond tot 2000 dienstencheques per jaar.
44. Het ontwerp verhelpt deze lacune aangezien het bepaalt dat de gebruiker die (vrije vertaling) *"aantoont, via een vonnis of een geregistreerde akte dat hij de kinderen huisvest in het raam van co-ouderschap en, via een attest van de gemeente met de gezinssamenstelling, dat hij alleen woont"* maximum 2000 dienstencheques per jaar kan aankopen.

i) Rechtsgrond van de verwerking

45. Volgens artikel 6 van de AVG is de verwerking van persoonsgegevens slechts rechtmatig als deze ten minste steunt op een van de rechtsgronden die deze heeft vastgelegd. De in artikel 7, 1° van het ontwerp geplande verwerking kan worden beschouwd als *"noodzakelijk om te voldoen aan een opdracht van algemeen belang"* (artikel 6.1.e) van de AVG).
46. Wanneer de juridische grondslag van een persoonsgegevensverwerking een uitvoering van een opdracht van algemeen belang is, zoals in onderhavig geval, schrijft artikel 6.3 van de AVG voor, samen gelezen met de artikelen 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM, dat de wezenlijke

elementen van de gegevensverwerking moeten worden opgenomen in de regelgeving⁴. De regelgeving moet dus de soorten of de categorieën gegevens die worden verwerkt nader omschrijven evenals de betrokkenen, de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, de doelbinding, de bewaartermijnen, de verwerkingsactiviteiten en -procedures⁵.

ii) **Finaliteitsbeginsel**

47. Volgens artikel 5.1.b) van de AVG moeten de persoonsgegevens worden ingezameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
48. Zoals duidelijk blijkt uit de nota aan de Regering alsook uit het opzet van het koninklijk besluit van 12 december 2001, beoogt de verwerking van persoonsgegevens gepland door artikel 7, 1° van het ontwerp de vaststelling van het recht voor een gebruiker, die een eenoudergezin vormt met co-ouderschap ingevolge een vonnis of een gemeenschappelijk akkoord, om af te wijken van het plafond van 500 dienstencheques per kalenderjaar. Het doeleinde van de verwerking lijkt dus welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd, conform de vereiste van artikel 5.1.b) van de AVG.
49. De Autoriteit maakt van de gelegenheid gebruik om de aanvrager eraan te herinneren dat de ingezamelde gegevens niet verder mogen worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met het doeleinde waarvoor ze oorspronkelijk werden ingezameld (Finaliteitsbeginsel).

iii) **Categorieën gegevens**

50. Overeenkomstig artikel 5.1.c) AVG moeten persoonsgegevens "*toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking“)*".
51. Het ontwerp bepaalt dat de gebruiker zijn recht op een afwijking van het plafond van 500 dienstencheques per kalenderjaar kan aantonen via een vonnis of een geregistreerde akte dat hij de kinderen huisvest in het raam van co-ouderschap en, via een attest van de gemeente met de gezinssamenstelling, dat hij alleen woont. De Autoriteit is van mening dat deze gegevens wel degelijk toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

⁴ Zie meer bepaald, Gegevensbeschermingsautoriteit, Advies nr. 130/2018 van 28 november 2018, §9; Gegevensbeschermingsautoriteit, Advies nr. 34/2018 van 11 april 2018, §30.

⁵ Zie meer bepaald, Gegevensbeschermingsautoriteit, Advies nr. 34/2018 van 11 november 2018, §30;

52. De Autoriteit wenst echter de aandacht van de aanvrager te vestigen op de noodzaak om te voorzien, in de mate van het mogelijke, dat de uitgever van dienstencheques een beroep zou doen op authentieke bronnen, in navolging van het Rijksregister, wat hem zou toelaten de gegevens te verkrijgen die strikt noodzakelijk zijn voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

iv) Bewaartermijn

53. De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager op het beginsel van de beperkte bewaartermijn. Volgens artikel 5.1.e) van de AVG mogen persoonsgegevens *"niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt"*.
54. Zoals de Autoriteit reeds heeft onderstreept, wordt ook de bepaling van de opslagperioden van persoonsgegevens, beschouwd als zijnde één van de essentiële elementen die in principe dienen te worden vastgelegd in de regelgeving die de verwerking van die persoonsgegevens omkadert.
55. In het licht van deze vereiste, verzoekt de Autoriteit om in het ontwerp te voorzien in bewaartermijnen voor de gegevens die werden verwerkt.

D. Artikel 10, 1°, 2° en 3, Artikel 12, 1° en 2 en Artikel 13, 1° van het ontwerp

56. De Autoriteit onderzoekt deze drie bepalingen aangezien de gegevensverwerkingen die zij beogen gestoeld zijn op eenzelfde rechtsgrond, eenzelfde doeleinde nastreven en betrekking hebben op dezelfde categorieën gegevens.
57. Artikel 10, 1°, 2° en 3° van het ontwerp beogen de vervollediging van artikel 6 van het Koninklijk besluit van 7 juni 2007 betreffende het opleidingsfonds dienstencheques⁶.
58. Artikel 6 van het Koninklijk besluit van 7 juni 2007 bepaalt dat een erkende onderneming de terugbetaling kan vragen van de opleidingskosten van haar dienstencheques-werknemers indien de opleiding door de Minister werd goedgekeurd en de opleiding is afgelopen. Om te kunnen genieten van de terugbetaling van de opleidingskosten moet de erkende onderneming een aanvraag indienen bij het Forem (artikel 6 van het KB van 7 juni 2007). De aanvraag wordt ingediend aan de hand van een door de administratie vastgesteld formulier en is vergezeld van rechtvaardigingsstukken waaronder een aanwezigheidslijst van de werknemers die de opleiding hebben gevolgd. Het ontwerp

⁶ Het koninklijk besluit van 7 juni 2007 betreffende het opleidingsfonds dienstencheques vormt een materie die ingevolge de zesde staatsherforming overgeheveld werd naar de gewesten.

wil de gegevens preciseren die moeten worden opgenomen op deze aanwezigheidslijst. Het gaat om de volgende gegevens:

1° Voor de opleidingen op het terrein: behoudens de naam en de handtekening van de werknemer die reeds worden vereist door de huidige reglementering, vraagt het ontwerp eveneens de voornaam en het Rijksregisternummer.

2° Voor de interne opleidingen: behoudens de handtekening van de werknemer die reeds wordt vereist door de huidige reglementering vraagt het ontwerp eveneens de naam, voornaam en het Rijksregisternummer.

3° Voor de externe opleidingen: behoudens de handtekening van de werknemer die reeds wordt vereist door de huidige reglementering vraagt het ontwerp eveneens de naam, voornaam en het Rijksregisternummer.

59. Artikel 12, 1° en 2° beoogt de vervollediging van artikel 6ter van het Koninklijk besluit van 7 juni 2007 betreffende het opleidingsfonds dienstencheques

60. Artikel 6ter van het Koninklijk besluit van 7 juni 2007 bepaalt dat een erkende onderneming, nadat zij een opleiding goedgekeurd door artikel 6bis van hetzelfde besluit, aan het Forem de gedeeltelijke terugbetaling kan vragen van haar opleidingskosten. De aanvraag wordt ingediend aan de hand van een door de administratie vastgesteld formulier en is vergezeld van rechtvaardigingsstukken waaronder een aanwezigheidslijst van de werknemers die de opleiding hebben gevolgd. Het ontwerp wil de gegevens preciseren die moeten worden opgenomen op deze aanwezigheidslijst. Het gaat om de volgende gegevens:

1° Voor een opleiding op het terrein: behoudens de naam en de handtekening van de werknemer die reeds worden vereist door de huidige reglementering, vraagt het ontwerp eveneens de voornaam en het Rijksregisternummer.

2° Voor een externe opleiding: behoudens de handtekening van de werknemer die reeds wordt vereist door de huidige reglementering vraagt het ontwerp eveneens de naam, voornaam en het Rijksregisternummer.

61. Artikel 13, 1° van het ontwerp beoogt de vervollediging van artikel 6quater van het Koninklijk besluit van 7 juni 2007 betreffende het opleidingsfonds dienstencheques.

62. Artikel 6quater van het Koninklijk besluit van 7 juni 2007 bepaalt dat een erkende onderneming de terugbetaling kan verkrijgen van de opleidingskosten van de nieuw aangeworven werknemers die, voor hun aanwerving, werkloze werkzoekenden waren of deeltijds tewerkgesteld of begunstigden van een leefloon. Krachtens artikel 6quater kan de erkende onderneming 150€ of 350€ ontvangen al naargelang de nieuwe werknemer een opleidingstraject van minimum 9 of 18 uren heeft gevolgd binnen de 3 maanden na zijn indiensttreding. Het opleidingstraject moet bestaan uit een of meerdere

erkende externe opleidingen. De krachtens artikel 6quater ontvangen bedragen worden niet verrekend op het opleidingsbudget van de onderneming. De aanvraag wordt ingediend aan de hand van een door het Forem vastgesteld formulier en is vergezeld van rechtvaardigingsstukken waaronder een aanwezigheidslijst van de werknemers die de opleiding hebben gevolgd. Het ontwerp wil de gegevens preciseren die moeten worden opgenomen op deze aanwezigheidslijst. Behoudens de handtekening van de werknemer die reeds wordt vereist door de huidige reglementering vraagt het ontwerp eveneens de naam, voornaam en het Rijksregisternummer.

i) Rechtsgrond

63. Volgens artikel 6 van de AVG is de verwerking van persoonsgegevens slechts rechtmatig als deze ten minste steunt op een van de rechtsgronden die deze heeft vastgelegd. De verwerkingen beoogd door de onderzochte bepalingen kunnen worden beschouwd als zijnde "*noodzakelijk om te voldoen aan een opdracht van algemeen belang*" (artikel 6.1.e) van de AVG).
64. Wanneer de juridische grondslag van een persoonsgegevensverwerking een uitvoering van een opdracht van algemeen belang is, zoals in onderhavig geval, schrijft artikel 6.3 van de AVG voor, samen gelezen met de artikelen 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM, dat de wezenlijke elementen van de gegevensverwerking moeten worden opgenomen in de regelgeving⁷. De regelgeving moet dus de soorten of de categorieën gegevens die worden verwerkt nader omschrijven evenals de betrokkenen, de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, de doelbinding, de bewaartermijnen, de verwerkingsactiviteiten en -procedures⁸.

ii) Doeleinde

65. Volgens artikel 5.1.b) van de AVG moeten de persoonsgegevens worden ingezameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
66. Als antwoord op een door de Autoriteit gestelde vraag heeft de aanvrager uitgelegd dat de bijkomende gegevens die krachtens de artikelen 10, 12 en 13 van het ontwerp moeten worden meegedeeld aan het Forem ertoe strekken erover te waken dat de personen opgeleid door de erkende ondernemingen wel degelijk dienstencheques-werknemers zijn aangezien het opleidingsfonds dienstencheques uitsluitend voorbehouden is voor die werknemers.
67. De Autoriteit oordeelt dat dit doeleinde welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd is.

⁷ Zie meer bepaald, Gegevensbeschermingsautoriteit, Advies nr. 130/2018 van 28 november 2018, §9; Gegevensbeschermingsautoriteit, Advies nr. 34/2018 van 11 april 2018, §30.

⁸ Zie meer bepaald, Gegevensbeschermingsautoriteit, Advies nr. 34/2018 van 11 november 2018, §30;

68. De Autoriteit herhaalt evenwel dat de essentiële elementen van een gegevensverwerking gestoeld op een opdracht van algemeen belang moeten worden opgenomen in de regelgeving. Het is dus noodzakelijk dat de aanvrager in het ontwerp, of op z'n minst in de nota aan de Waalse regering, het doeleinde van de verwerking vermeldt.

iii) Categorieën gegevens

69. Overeenkomstig artikel 5.1.c) van de AVG moeten persoonsgegevens "*toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking“)*".

70. In zijn correspondentie met de Autoriteit heeft de aanvrager verduidelijkt dat de door het ontwerp vereiste bijkomende gegevens noodzakelijk zijn om zich ervan te vergewissen dat de personen, opgeleid door de erkende ondernemingen, wel degelijk dienstencheques-werknemers zijn. De aanvrager heeft vervolgens de methode uiteengezet die wordt overwogen: er zal worden overgegaan tot het vergelijken van het Rijksregisternummer van de werknemers voor wie een terugbetaling van opleiding wordt gevraagd met het Rijksregisternummer van de werknemers van wie dienstencheques werden afgeleverd aan de uitgever. Nog steeds volgens de aanvrager laat de databank beheerd door de uitgever voor het Forem, deze identificatie slechts toe aan de hand van het Rijksregisternummer.

71. Na het verkrijgen van deze bijkomende informatie oordeelt de Autoriteit dat de bijkomende gegevens die ingevolge het ontwerp verplicht meegedeeld moeten worden aan het Forem - conform de vereiste van artikel 5.1.c) van de AVG - toereikend , ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

72. Daarentegen vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op artikel 8 van de wet van 8 augustus 1993 tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen (als gewijzigd door de wet van 25 november 2018 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het Rijksregister en de bevolkingsregisters). Deze bepaling preciseert dat het gebruik van het Rijksregisternummer onderworpen is aan het verkrijgen van een machtiging door de Minister van Binnenlandse Zaken. De Autoriteit wijst de aanvrager erop dat het dus noodzakelijk is dat de verwerkingsverantwoordelijken die het Rijksregisternummer gebruiken, voorafgaand aan dit gebruik hiertoe een machtiging moeten krijgen van de Minister van Binnenlandse Zaken.

iv) Bewaartermijn

73. De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager op het beginsel van de beperkte bewaartermijn. Volgens artikel 5.1.e) van de AVG mogen persoonsgegevens *"niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt"*.
74. Zoals de Autoriteit reeds heeft onderstreept, wordt ook de bepaling van de opslagperioden van persoonsgegevens, beschouwd als zijnde één van de essentiële elementen die in principe dienen te worden vastgelegd in de regelgeving die de verwerking van die persoonsgegevens omkadert.
75. In het licht van deze vereiste, verzoekt de Autoriteit om in het ontwerp te voorzien in bewaartermijnen voor de gegevens die werden verwerkt.

III. BESLUIT

76. De Autoriteit oordeelt dat het ontwerp geen wezenlijke problemen stelt met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens, maar dat niettemin sommige aanpassingen moeten worden aangebracht teneinde overeen te stemmen met de AVG en te beantwoorden aan de opmerkingen van de GBA:
77. De Autoriteit vraagt zich af of het gebruik van de gegevens die het Forem heeft verkregen in toepassing van artikel 9bis van de wet van 20 juli 2001, er in sommige omstandigheden zou kunnen toe leiden dat de gegevens niet "juist" zijn, zoals artikel 5.1.d) van de AVG nochtans vereist (**punt 19**). Zij neemt er echter nota van dat de aanvrager in een antwoord op een vraag van de Autoriteit, onderstreept heeft dat het ontwerp erin zal voorzien *"aan de werkgevers te vragen om een verklaring in te dienen bij het organisme belast met de controle waarmee wordt aangetoond dat de opleidingen wel degelijk werden georganiseerd"*. De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager op de noodzaak dat deze bijkomende verwerking van persoonsgegevens de regelgeving rond de bescherming van persoonsgegevens eerbiedigt (**punt 20**).

De Autoriteit vraagt de aanvrager om in het ontwerp bewaartermijnen te voorzien voor de door hem verwerkte persoonsgegevens (**punten 22, 39, 54 en 74**)

De Autoriteit oordeelt dat het gebruik van het aanslagbiljet een verwerking van gegevens impliceert die, gelet op de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt, het strikt noodzakelijke overschrijdt (**punt 35**)

De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager op de noodzaak om, in de mate van het mogelijke, te voorzien dat de uitgever van dienstencheques een beroep zou doen op authentieke bronnen, in navolging van het Rijksregister, wet hem zou toelaten de gegevens te verkrijgen die strikt noodzakelijk zijn voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (**punten 36 en 51**)

De Autoriteit herinnert de aanvrager eraan dat het noodzakelijk is in het ontwerp, of op z'n minst in de nota aan de Waalse regering, het doeleinde van de verwerking te vermelden dat wordt beoogd door de artikelen 10, 1^o, 2^o en 3^o, 12, 1^o en 2^o en 13, 1^o van het ontwerp (**punt 67**)

De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager op artikel 8 van de wet van 8 augustus 1993 tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen (zoals gewijzigd door de wet van 25 november 2018 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het Rijksregister en de bevolkingsregisters). Deze bepaling preciseert dat het gebruik van het Rijksregisternummer onderworpen is aan het verkrijgen van een machtiging door de Minister van Binnenlandse Zaken. De Autoriteit wijst de aanvrager erop dat het dus noodzakelijk is dat de verwerkingsverantwoordelijken die het Rijksregisternummer gebruiken, voorafgaand aan dit gebruik hiertoe een machtiging moeten krijgen van de Minister van Binnenlandse Zaken (**punt 71**).

OM DIE REDENEN,

De Autoriteit oordeelt dat de opmerkingen opgenomen in punt 77 van haar advies moeten worden geïntegreerd in het ontwerp van besluit tot wijziging van sommige bepalingen van het Koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques en het koninklijk besluit van 7 juni 2007 betreffende het opleidingsfonds dienstencheques.

(get.) An Machtens
Wvd. Administrateur

(get.) Willem Debeuckelaere
Voorzitter,
Directeur Kenniscentrum